...ona lgo... M. Mažvydo Biblioteka

Europos LIETUVIS

Nr. 40 (2175) Londonas ir Vilnius, 1991 m. spalio 25 d. XLV

A. SIMUČIO KALBA JUNGTINĖSE TAUTOSE

Lietuvos ambasadorius Jungtinių Tautų Organizacijoje Anicetas Simutis spalio 8 d. įteikė organizacijos generaliniam sekretoriui Perez de Cuellar savo įgaliojimus. Šia proga ambasadorius A. Simutis generaliniam sekretoriui perdavė lietuvių tautos ir Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio sveikinimus. Perez de Cuellar iš savo pusės pasakė, kad Lietuvos sugrįžimas į pasaulio tautų šeimą yra istorinės reikšmės įvykis ir palinkėjo Lietuvai kuo geriausios kloties žengiant atsakingus istorinius žingsnius. Per pasikalbėjimą su ambasadoriumi A. Simučiu Jungtinių Tautų generalinis sekretorius domėjosi Lietuvos ir Sovietų Sąjungos derybų eiga, jų rezultatais. Įgaliojimų įteikimo ceremonijoje ambasadorių lydėjo Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas G. Šerkšnys ir Lietuvos misijos New Yorke atstovas D. Sužiedelis. Lietuvos misiją Jungtinių Tautų Organizacijoje sudaro septyni asmenys: misijos šefas ambasadorius Anicetas Simutis, misijos šefo pavaduotojas ambasadorius Vašingtone Stasys Lozoraitis, patarėjai — Algimantas Gureckas, Darius Sužiedelis, Gintė Damušytė ir Benediktas Mačiuika bei atašė Daiva Kezytė.

Spalio 9 d. Lietuvos nuolatinis atstovas Jungtinėse Tautose ambasadorius A. Simutis Lietuvos Respublikos vardu Generalinės Asamblėjos sesijoje pasakė kalbą. Jis išreiškė padėką visoms šalims, parėmusioms Lietuvos teisę į visiškos nepriklausomybės atkūrimą, ypatingai pabrėždamas Islandijos ir kitų šiaurės šalių nuopelnus. Jis pabrėžė, kad ,,...jų drąsa ir ištvermė bus prisimenama per amžius“.

Ambasadorius A. Simutis paminėjo šimtametes tradicijas Lietuvoje turinčią ištikimybę tolerancijai, pagarbą visų tautybių lygioms teisėms, jis taip pat prisiminė atkaklią lietuvių tautos partizaninę ir pogrindžio kovą prieš okupaciją. Apžvelgęs Lietuvos atgimimo ir kovos už nepriklausomybę istoriją, ambasadorius A. Simutis atkreipė dėmesį į tai, kad ryžtingi Lietuvos žingsniai siekiant laisvės ir demokratijos jau tapo modeliu kitoms pavergtoms tautoms, taip pat įkvėpė rusų tautą ginti demokratiją ir savo parlamentą.

Vėliau ambasadorius A. Simutis išsakė Lietuvos norą glaudžiai bendradarbiauti su Jungtinių Tautų institucijomis ir žinybomis, prašant jų pagalbos ir patarimų, sprendžiant svarbius Lietuvos atstatymo klausimus (pvz., laisvos rinkos kūrimą ir gamtos apsaugą). Ambasadorius taip pat išreiškė Lietuvos ištikimybę Jungtinių Tautų Chartijos principams ir pabrėžė, kad Lietuva nepyksta ant savo kaimynų, o siekia taikiai su visais sugyventi. Ta proga jis pakartojo Lietuvos reikalavimą išvesti visas Sovietų Sąjungos karines pajėgas ir branduolinius ginklus iš Lietuvos. Jis išreiškė Lietuvos norą būti įtraukta į nebranduolinių ginklų zoną, kuri tęstųsi nuo Šiaurės šalių iki Juodosios jūros.

Baigdamas ambasadorius A. Simutis išsakė Lietuvos valdžios ryžtą sukurti ,,daugiapartinę demokratinę valstybę, kuri gins visų savo piliečių teises ir laisves“. Jis pridūrė, kad dabartiniai Lietuvos įstatymai saugo visų tautinių mažumų kultūrines teises, kad praturtintų visos šalies kultūrinį gyvenimą. Ambasadorius sveikino plačiai diskutuojamą naujos pasaulinės santvarkos (New World Order) idėją ir pasakė: ,,Mano vyriausybė viliasi, kad ši santvarka bus grindžiama ne jėgos politika, kaip ankstyvesnė, bet pagarba žmogaus teisėms, orumui ir tautų apsisprendimo teisei.“

Spalio 7 d. Lietuvos Respublikos AT pirmininkas V. Landsbergis pasirašė UNESCO konstituciją. Nuotraukoje: Paul Flynn MP, V. Landsbergis, UNESCO atstovas ir deputatė L. Andrikienė.

,,BALTIJOS KELIAS“

Spaudos agentūros praneša, kad Suomijos kelių statytojai ruošiasi pradėti tiesti modernią, europinius reikalavimus atitinkančią autostradą — ,,Baltijos kelią“. Ši autostrada nusidriektų nuo Helsinkio per Baltijos valstybes iki Lenkijos. Vėliau numatoma ją sujungti su Europos greitkelių tinklu. Apie tokį kelią buvo galvojama jau 1988 metais, bet dėl Sovietų Sąjungos krizės projekto realizavimas nebuvo pradėtas.

,,Baltijos kelio“ statyba apims ne tik paties kelio tiesimą. Numatoma atnaujinti esamus motelius, pastatyti naujus restoranus, poilsio aikšteles, kitas turistų aptarnavimo įstaigas, benzino stoteles ir t.t. Visas projekto įgyvendinimas kainuos apie 2 milijardus JAV dolerių. Tikimasi šioms statyboms sulaukti tarptautinių kreditų, nes ,,Baltijos kelias“ leis sujungti Ledynuotojo vandenyno pakrantes su Viduržemio jūros regionu. Numatoma, kad keliu kasmet naudotųsi apie 200 tūkstančių turistų. Pirmąją ,,Baltijos kelio“ atkarpą, kuriai bus panaudoti jau egzistuojantys Estijos, Latvijos ir Lietuvos greitkeliai, numatoma užbaigti jau ateinančiais metais.

PAGALBA PABALTIJUI

Spalio 1 d., antradienį, Briuselyje posėdžiavo Europos ekonominės bendrijos šalių užsienio reikalų ministrai, kurie įgaliojo vykdomąją komisiją pradėti derybas su Pabaltijo valstybėmis dėl bendruomenės prekybinio ir ekonominio bendradarbiavimo sutarties su Estija, Latvija ir Lietuva. Dvylikos Europos šalių užsienio reikalų ministrai taip pat nusprendė, kad Estija, Latvija ir Lietuva galės pasinaudoti vadinamosios ,,PHARE“ ekonominės pagalbos programos fondais. Pabaltijo valstybėms skiriamos lėšos bus išskaičiuotos iš Sovietų Sąjungai jau anksčiau paskirtų fondų.

PAŠTO TAISYKLĖS

JAV pašto tarnyba spalio 10 d. pranešė, kad oro paštas į Lietuvą, Latviją ir Estiją jau keliauja tiesiogiai per Vilnių, Rygą ir Taliną, aplenkiant Maskvos kontrolę. Pašto tarnyba pageidauja, kad paštas būtų adresuojamas, užrašant ESTONIA, LATVIA ar LITHUANIA vardus didžiosiomis raidėmis (nerašant USSR ar Soviet Union). Paprastas (ne oro) paštas keliaus per Rygą (vietoj Sankt Peterburgo). Siuntinius Latvijos pašto tarnyba perduos tiesiogiai į Lietuvą ir Estiją.

LIC

LIETUVA PASIRAŠO HELSINKIO KONFERENCIJOS BAIGIAMĄJĮ AKTĄ

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis, spalio 15 d. viešėdamas Suomijoje Helsinkio Baigiamojo Akto pasirašymo iškilmėse, paskelbė šį pareiškimą:

Lietuva šiandien prisijungė kaip pilnateisė signatarė prie Helsinkio konferencijos Baigiamojo Akto. Iš tikrųjų, tas vadinamas Baigiamasis Aktas, kurį pasirašė Europos valstybės 1975 metais, buvo ne baigiamasis, o pradžios aktas. Jis pradėjo vadinamąjį Helsinkio procesą, į kurį Lietuva buvo priimta šių metų rugsėjo 4 d.; o dabar vėl paradoksaliai einame atgal, į proceso pradžią. Esame tartum nuo pradžios jame dalyvavę. Iš tikrųjų, Lietuva dalyvavo Helsinkio procese — ir sąžinės laisvės kovotojų veiksmai, ir Sąjūdžio veikla bei kova, ir nuo praėjusių metų kovo 11 d. — daugeliu atvejų Lietuva išreiškia tai, kas buvo pažadėta Helsinkio konferencijos Baigiamajame Akte ir ką vis dėlto reikėjo išsikovoti net ir žmonių gyvybių aukomis.

SUTEIKTI LIETUVOS DIPLOMATINIAI RANGAI

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas, remdamasis įstatymu ,,Dėl Lietuvos Respublikos diplomatinių rangų“, nutarė suteikti Lietuvos Respublikos nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliotojo ministro diplomatinį rangą Lietuvos užsienio reikalų ministrui A. Saudargui, Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojui A. Grižiui, Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojui V. Katkui.

LIC

LIETUVOJE

Baltiečiai Helsinkyje

Spalio 15 dieną trys Baltijos respublikos — Lietuva, Latvija ir Estija — buvo formaliai priimtos į Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferenciją (CSCE), tų valstybių vadovams prisijungus savo parašais prie 1975 metų Helsinkio sutarties. Ta proga šių valstybių vadovai pakartojo savo ankstesnį reikalavimą, kad sovietų kariuomenė būtų atitraukta iš jų teritorijų.

Danų vizitas

Danijos socialdemokratų partijos tarptautinių ryšių sekretorius Ralfas Pittelkovas ir jo kolega Bjarne Petersonas lankėsi Lietuvoje, atveždami Baltijos šalių tarybos idėją.

R. Pittelkovas spaudos atstovams pasakė, kad Danijos socialdemokratų partija labai glaudžiai bendradarbiauja su Lietuvos socialdemokratais. Jis Lietuvoje viešėjo jau trečią kartą. Šįkart jiems rūpi pasikalbėti apie Lietuvos ryšius su tarptautinėmis organizacijomis, pirmiausia — su Europos Bendrija. Danai ir vokiečiai susitarė imtis iniciatyvos steigti Baltijos šalių tarybą: kurti bendrą infrastruktūrą, puoselėti kultūrą, kovoti su Baltijos jūros teršimu. Danija ir kitos Šiaurės šalys nori, kad kuo daugiau mažų valstybių įstotų į Europos Bendriją. Todėl ji siekia, kad prie Bendrijos prisijungtų ir Lietuva.

Kooperacijos aljansas

Lietuvoje lankėsi Tarptautinio kooperacijos aljanso prezidentas Laris Markusas, kuris susipažino su Lietuvos vartotojų kooperatyvų sąjunga. Jis pasakė, kad Lietuvos kooperatininkai turi dalyvauti Europos ekonominiame gyvenime. Jo vizito tikslas — atnaujinti Lietuvos narystę jo vadovaujamoje tarptautinėje organizacijoje.

Lietuvos jaunuoliai grįžta namo

Pabaltijo karinės apygardos vadas V. Mironovas pranešė Lietuvos vyriausybei, kad iki spalio mėnesio pabaigos Lietuvos jaunuoliai, tarnaujantys SSSR ginkluotosiose pajėgose, pasienio, vidaus ir geležinkelio kariuomenėje, sugrįš į namus.

Ministrų pakeitimai

Vaclovas Zabarauskas atleistas iš Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro pavaduotojo pareigų.

Kornelijus Platelis paskirtas Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministro pavaduotoju.

Kiek bedarbių?

Oficialiais duomenimis Lietuvoje yra 11 tūkstančių bedarbių. Tačiau, jeigu būtų skaičiuojama pagal pasaulinius standartus, tai žmonių, neturinčių darbo pajamų bei pragyvenimo lėšų, būtų 28 tūkstančiai. Dar 10 tūkstančių potencialių bedarbių laukiama sugrįžtant iš tarnybos sovietų armijoje.

Laikraštis — pigiau grybų

Vienas Lietuvos laikraštis sako, kad Lietuvos grybautojai voveruškas parduoda po 70-80 rublių už kilogramą. O laikraščio prenumerata metams — 30 rublių, tagi pigiau grybų.

GYDYTOJŲ SĄJUNGA

Į Italijos Sondalo ir Bormio daugiaprofilinę ligoninę jos prezidento kvietimu specializuotis kartu su 19 gydytojų iš Lietuvos atvyko dr. Regina Levišauskienė, kuri priklauso Lietuvos gydytojų sąjungai. Apie šią sąjunga ji ir papasakojo.

Lietuvos gydytojų sąjunga buvo įkurta 1924 metais ir jungė gydytojų draugijas. Veikla nutrūko sovietų okupacijos metais, kai 50 metų turėjome apverktiną sveikatos apsaugos sistemą, neatitinkančią piliečių interesų, vargingą medicinos techniką, melagingą ligų statistiką, sunkiai prieinamą pažangią medicinos literatūrą. Gydytojai gyveno izoliuoti, dirbome psichologinės įtampos sąlygomis, gaudami mažus atlyginimus. Valstybei mažai rūpėjo jos piliečiai, taigi, ir ta grupė žmonių, kurių gyvenimas pašvęstas kitų sveikatos išsaugojimui. Gydytojų interesų niekas negynė.

Lietuvos gydytojų sąjunga atkurta VI suvažiavime 1989 metais tam, kad suvienytų Lietuvoje ir išeivijoje gyvenančių gydytojų jėgas, pakeistų mūsų sveikatos apsaugą, idant Lietuvoje gyventų visapusiškai sveiki žmonės; optimizuotų gydytojų darbo sąlygas, gintų jų profesinius interesus, keistų gydytojų ruošimą ir tobulintų jų kvalifikaciją, idant mūsų diplomai būtų adekvatūs pasauliniams standartams, remtų pažangias medicinos sritis.

Gydytojų sąjungai vadovauja visų Lietuvos kraštų ir miestų renkami pažangūs gydytojai — jie sudaro sąjungos tarybą. Sąjungos prezidentas — žymus kardiochirurgas akademikas Algimantas Marcinkevičius.

Gydytojų sąjungos veiklą galima būtų palyginti su vaiku, kuris pradėjo vaikščioti. Mes žengiam pirmuosius žingsnius, kuriuos vainikavo VII gydytojų sąjungos suvažiavimas, įvykęs 1990 metais Kaune. Suvažiavimas buvo planuotas gegužyje, bet dėl sovietų blokados visi pageidaujantys negalėjo susirinkti, todėl jis įvyko spalyje. Suvažiavimas pradėtas šv. Mišiomis Kauno arkikatedroje-bazilikoje už visus lietuvius gydytojus, žuvusius rezistencijos metais, nukankintus Sibire, pasitraukusius iš tėvynės ir tuos, kurie šiandien dirba saugodami tautos sveikatą. Suvažiavime buvo priimta nacionalinės apsaugos koncepcija, kurią pateikėme Lietuvos parlamentui. Pagal konceptualius principus ruošiamas sveikatos apsaugos įstatymas. Gydytojų sąjunga Kaune atgaivino ir savo jėgomis leidžia prieš karą ėjusį profesinį žurnalą „Medicina". Jame laukiame išeivijos lietuvių straipsnių, pasidalinimo patirtimi visais medicinos klausimais.

Lietuvoje pradėjo veikti universitetinės ir akademinės klinikos Kaune ir Vilniuje. Kaip ir bet kuriai sąjungai Lietuvoje, dažnai tenka laužyti biurokratinį požiūrį, taip įsikerojusį mūsų mąstysenoje. Artimiausi planai yra sukurti optimalius draudiminės ir privačios medicinos principus Lietuvoje.

Sąjunga turi skyrius visuose Lietuvos miestuose — vieni stipresni, kiti silpnesni. Gana stiprus skyrius Kaune. Sąjungos centras yra Vilniuje, kur gyvena prezidentas. Palaikome gerus ryšius su Švedijos, Latvijos, Ukrainos gydytojų sąjungomis, pavieniais gydytojais, mūsų tautiečiais Amerikoje, Australijoje, Kanadoje. Daug sąjungai padeda dr. Šaulys, Nemickas, prof. Lukoševičius — visų net negaliu suminėti. Sąjunga sulaukė nemažai paramos, ypač po tragiškų sausio įvykių — gavome daug medikamentų, tvarkliavos, instrumentų, už kuriuos norime nuoširdžiai padėkoti visiems išeivijos lietuviams ir kitų tautų žmonėms.

dr. Regina Levišauskienė

LIAUDIES MENAS IR ATGIMIMAS

Tai laikraščiai, tai televizija laikas nuo laiko paskelbia: ten ir ten atstatytas kryžius, ten ir ten pašventinta nauja koplytėlė. Akys tarsi jau priprato prie tų, sakytum šventų, scenų: būrys išeiginiais, kartais tautiniais rūbais apsirėdžiusių žmonių, kunigas prie šventinamo, dažniausiai liaudies meistrų sukurto, objekto.

Atrodo, prisikėlė paprotys: kryžiaus pastatymas — didelė viso kaimo, visos apylinkės šventė, į kurią sukviečiama visa statytojo giminė, pažįstami, kurios proga užprašomos šv. Mišios. Atrodo, Lietuva vėl tampa kryžių žeme: iškentėtos kančios, nelaisvės metų pažeminimai ir dvasios kilimas aukštyn tarsi įgauna realų, matomą ženklą. Atrodo, krauju ir ašaromis palaistyta žemė vieną po kito daigina kryžius...

Kas tai? Praeities restauravimas, nostalgija, atgijusios tradicijos?.. Ar su atgimstančiais kryžiais atgimsta ir tikroji Lietuvos, mūsų visų dvasia?

Ne tik kryžiai, koplytėlės, nepaprastoji mūsų skulptūra, bet ir visas liaudies menas atveria mums dvasinius pasaulius, liaudies pasaulėjautos savitumą ir grožį, dideles menines vertybes. Šiandien pro įvairiausių apnašų sluoksnį į šviesą, į dabarties gyvenimą kalasi tikrosios meno vertybės, todėl aktualu pažvelgti į tuos daigus per senelių ir prosenelių palikimą, per dabartinių meistrų kūrybos gausą parodose, dailės salonuose, pakelėse ir kapinėse. Aktualu ypač dabar, vilčių ir nusivylimų, tikėjimo ir dvasinės sumaišties laiku.

Keliautojas svečioje šalyje stengiasi įsigyti kokį nors mažmožį, vadinamą suvenyru, kuris jam primintų aplankytą kraštą. Dažniausiai tam pritaikomi liaudies dirbiniai — jų kopijos ar stilizacijos. Tai neatsitiktinumas: kiekvienas tikras liaudies meno dirbinys — ar skulptūrėlė, ar praktinės paskirties daiktas — turi nepaprastai didelę estetinę, dvasinę prasmę, atspindi tautos charakterį, etninį savitumą. Tačiau labai svarbu, kad tai nebūtų tik tuščia forma pasigirti prieš svečią, o gal ir neblogai pasipelnyti; kad nesumenkintume paties liaudies meno ir jo neapribotume vien suvenyro funkcija. Svarbu tas brangias, per daugelį amžių sukauptas ir subrandintas vertybes aktualizuoti, susieti su dabartiniu tautos ir kiekvieno žmogaus gyvenimu.

A. Počiulpaitė

ĮVAIRENYBĖS

Keistenybės, nuostabos, rekordai

Daug girdėjau apie Indijos šventąsias karves, bet tik dabar sužinojau apie ten esančias šventąsias žiurkes!

Rajasthano valstijoje netoli Bikaner miesto yra dievaitės Kara Mai šventykla, kurioje knibžda virš 100 000 žiurkių! Kara Mai yra profesionalių poetų, vadinamų charanais, deivė. Pagal legendą, kai tik charanas miršta, jis virsta žiurke ir atsiduria Kara Mai šventovėje, o kai žiurkė pastimpa — ji tampa charanu. Jei žiurkė užrėplioja ant palenktos šventyklos lankytojo galvos — tai geras ženklas: jis ateity bus eiliuotojas, poetas. Bet jei lankytojas netyčia užmina žiurkę ir ją nugalabija, turi užmokėti didelę baudą: duoti tokio svorio sidabro gabalą, kiek svėrė poetas (charanas), kurį jis atėjo šventovėje pagerbti!

„Britanijos lietuvis" pradžioje buvo gana mažo formato, o vėliau buvo žymiai padidintas (berods, prieš vieną DBLS atstovų suvažiavimą). Prieš pat posėdį tuometinis didelis viršininkas M. Bajorinas iš džiaugsmo švytinčiu veidu priėjo prie manęs ir man pakišo ką tik išspausdintą padidinto formato laikraštį ir sušuko: „Pažvelk į mūsų „Times"! Vėliau mūsų savaitraštis, perkrykštytas „Europos lietuvio" vardu, vėl susitraukė — sumažėjo iki dabartinio dydžio.

Laikraščio formato rekordas priklauso „Daily Banner of Rosenberg", išleisto Oregone, JAV: jo dydis buvo 9.5x7.6 cm. Yra išlikę du 1876 metų vasario 1 ir 2 dienos numeriai.

Ir bolševikai turi sumanių biznierių. Viena Sibiro firma už šimtą rublių apdraudžia šimtui tūkstančių rublių nuo tarpplanetinių banditų pagrobimo, bet... iš grobikų pataria gauti parašą ar antspaudą — įrodymą, kad tikrai buvo pagrobti!..

Kai buvo kalbama apie leopardus, tai vis manydavau, kad jie gyvena šiltose Afrikos ir Azijos šalyse. Pasirodo, kad viena jų rūšis — snieguotasis leopardas (Panthera uncia) labiau mėgsta slankioti po snieguotus Azijos kalnus — maždaug 3 kilometrų 700 metrų aukštyje.

„Skraidančios lėkštės" įdėmiai stebimos ir Rusijos imperijoje. Centrinėje Sibiro srityje didelį susidomėjimą buvo sukėlusi piemens šuns rasta kaukolė. Centrinės klinikos direktorius pareiškė, kad kaukolė priklauso būtybei, aukštesnio intelekto nei žmogus. Turint galvoje, kad toje srityje anksčiau buvo gerokas sąmyšis dėl „skraidančių lėksčių", spėjama, kad rastoji kaukolė priklauso kosminio lėktuvo lakūnui...

Porą kartų televizijos ekrane mačiau deginant senus svarų banknotus. Middlesbrough, šiaurinėje Jorko grafystėje, miesto atliekų perdirbimo įmonėje (Recycling Centre) tonos banknotų paverčiamos kompostu daržams trėšti — pūdiniu!

K. Tautginas

REMKIME —

PAGALBOS LIETUVAI FONDĄ!

Aid Lithuania Fund (ALF)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

SVARBŪS RINKIMAI JUNGTINĖSE TAUTOSE

Spalio mėnesio pabaigoje Jungtinių Tautų Organizacijos generalinė asamblėja turės išrinkti naują Generalinį sekretorių į gruodžio mėnesį savo pareigas baigiančio Javier Perez de Cuellar vietą. Tai labai svarbus postas šių dienų pasaulyje, ypač mažoms tautoms. Tokiais atvejais dažnai pasitaiko vilkų avies kailyje, todėl reikia būti labai apdairiems. Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius yra renkamas 10-čiai metų.

Didelės ir turtingos valstybės stengiasi paveikti rinkėjus — asamblėjos narius — balsuoti už jų kandidatus. Naujoms, tik ką atgavusioms laisvę Rytų Europos tautoms ir Baltijos valstybėms šie rinkimai yra labai svarbūs, todėl jau dabar turi būti rimtai apsvarstomi. Verta plačiau padiskutuoti ir spaudoje.

Iki šiol buvo laikomasi taisyklės, kad Generaliniu sekretoriumi negali būti renkamas kandidatas iš penkių nuolatinių JTO saugumo tarybos šalių, bet ji gali būti „užmiršta". Išrinktą Generalinį sekretorių turi patvirtinti ši veto teisę turinti saugumo taryba. Turtingi Vakarai jau numatė savo kandidatus, kurių sąrašas gali būti papildytas paskutinę minutę.

K. Vilkonis

LIETUVOJE SS LEGIONŲ NEBUVO

Neseniai Heinz Maul ilgame laiške Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung" dienraščiui rašė, kad Latvijos ir Lietuvos vyrai galvotrūkčiais bėgo į SS legionus, vykdė holokostą, kad Lietuvoje nebuvo demokratijos ir t.t. Atsakiau dar ilgesniu laišku. Nurodžiau, kad Lietuvoje jokių SS legionų nebuvo, pasiremdamas H. Lohse raštu Lietuvos generaliniam komisarui von Reuteln ir išskirdamas jo vieną punktą: SS Reichsfuereris, atsižvelgdamas į Lietuvių boikotą, atsisakė steigti SS legioną Lietuvoje. To pasekmės buvo persekiojimai, intelektualų suėmimai, trėmimas į Stutthofo koncentracijos stovyklą, aukštųjų mokyklų uždarymas ir t.t. Demokratijos klausimu paėmiau prof. dr. Manfredo Hellmanno (jis gimęs Rygoje) parašytos trumpos Lietuvos istorijos vieną ištrauką, kurioje sakoma, kad po Lenkijos ultimatumo vyriausybė buvo sudaryta iš įvairių partijų atstovų. Pasinaudojau taip pat ir LE ir supažindinau su H. Lohse asmeniu. Laiškas buvo išspausdintas rugsėjo 27 d.

Mainco vyskupijos savaitraštyje „Glaube und Leben" buvo atspausdintos neteisingos žinios apie Lietuvą: ją valdė vokiečiai, danai, švedai, lenkai, rusai. Atsakiau supažindindamas skaitytojus su trumpa Lietuvos istorija. Laišką išspausdino rugsėjo 29 d.

Amerikiečių kariai ir jų šeimos mėgsta keliauti po Europos kraštus. Karių dienraštis „The Stars and Stripes" kartą savaitėje spausdina Europos žemėlapį su oro apžvalga. Prieš mėnesį amerikiečių kariams skirtas dienraštis jau atskyrė Pabaltijo valstybes nuo Sovietų Sąjungos, užrašydamas Lithuania, Latvia ir Estonia. Kiek žinau ameriekiečiams kariams įvažiavimas į Pabaltijo kraštus dar draudžiamas.

Kazys Baronas

NUOŠIRDI PAGALBA

Nors gyvenau svetingoje ir turtingoje Australijoje, tačiau tėvynės Lietuvos ilgesys nebuvo išblėsęs. Dar labiau jis sustiprėjo, kai Pabaltijo valstybės atgavo nepriklausomybę. Nepaisant senyvo amžiaus, pasiryžau vykti į Lietuvą ilgesnėms atostogoms. Susitariau, kad, man atskridus į Frankfurtą, mane pasitiks sūnus su mašina, ir mes išvyksime į Kauną. Todėl pasiėmiau daugiau daiktų sau ir lauktuvių artimiesiems. Išlipusi iš lėktuvo ir praėjusi visus kontrolės punktus, ilgai dairiausi, kas mane pasitiks. Veltui. Buvau labai pavargusi ir nebeturėjau jėgų tęsti kelionę (o dar su tiek daiktų!). Malaizijos kompanija savo viešbutyje man suteikė nakvynę vienai nakčiai ir pusryčius. Iš ten susiskambinau su Kaunu ir sužinojau, kad sūnus sutartu laiku neatvyko, nes negavo Vokietijos vizos, ir kad jis rūpinasi mano likimu kryžkelėje.

Žinojau, kad netoli Frankfurto yra Vasario 16 lietuvių gimnazija. Paskambinau jos direktoriui ponui A. Šmitui ir paprašiau, kad mane priglaustų kelioms dienoms. Bet direktorius jau buvo priėmęs tokių lietuvių keliauninkų, todėl man surado prieglobstį pas patriotę lietuvę, žemaitę nuo Švėkšnos, ponią Valeriją Indrikaitienę, kuri savo name visuomet randa erdvų ir jaukų kampą kiekvienam į Vokietiją atvykusiam lietuviui. Ji, negailėdama nei laiko, nei pinigų, visus pernakvina ir pamaitina.

Taigi, ir aš apsilankiau pas ponią Valeriją Indrikaitienę Weiterstadte, kur jau radau beviešint 6 lietuvius, tad man tikrai nebebuvo vietos. Tačiau ponia Valerija pasikvietė netoli gyvenančią savo kaimynę Onutę Bartusevičienę ir paprašė mane pagloboti iki jos svečiai išvažinės. Taip netikėtai patekau pas dailininkę, liaudies meistrę Onutę Bartusevičienę, taip pat gyvenančią Weiterstadte. Ji mane sutiko tikrai seseriškai, apgyvendino savo rankdarbiais išpuoštame name, suteikė man, išvargusiai po ilgos kelionės lėktuvu, poilsį ir skanų maistą. Jaučiausi sustiprėjusi ir galėjau toliau tęsti savo kelionę.

Išvažiuodama į Lietuvą, jaučiuosi abiems Onutei ir Valerijai morališkai skolingą už tokį nuoširdų priėmimą. Linkiu joms visokeriopos sėkmės gyvenime ir geriausios sveikatos.

Ona Pocienė

SVARBUS IR SKUBUS PRANEŠIMAS

Didžiojoje Britanijoje gyvenantys lietuviai, kurie iki šiol nėra priėmę D. Britanijos pilietybės, prašomi skubiai pranešti „Europos Lietuvio" redakcijai, jog jie nori, kad jiems būtų suteikta Lietuvos Respublikos pilietybė. Rašant „Europos Lietuvio" redakcijai taip pat reikia pridėti Travel Document pirmųjų šešių puslapių kopijas ir tris pasui tinkančias nuotraukas. Siųskite registruotu laišku. Šie dokumentui mus turi pasiekti ne vėliau kaip spalio 31 dieną. Siųskite: „Europos Lietuviui", 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. ***(Išlaidoms padengti pridėkite £15.)***

ŽMONĖS IR ĮVYKIAI

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas V. Landsbergis spalio 8 d. Manchesterio aerouoste susitiko su vietos lietuviais.

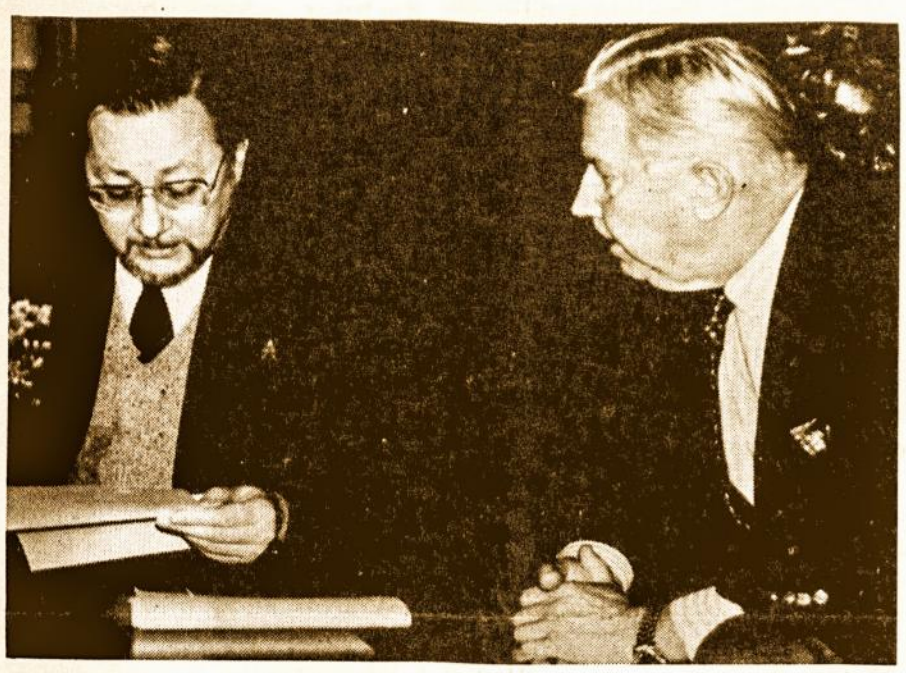

Rugsėjo 23 d. AT pirmininkas V. Landsbergis tarėsi su VLIKo pirmininku dr. K. Bobeliu.

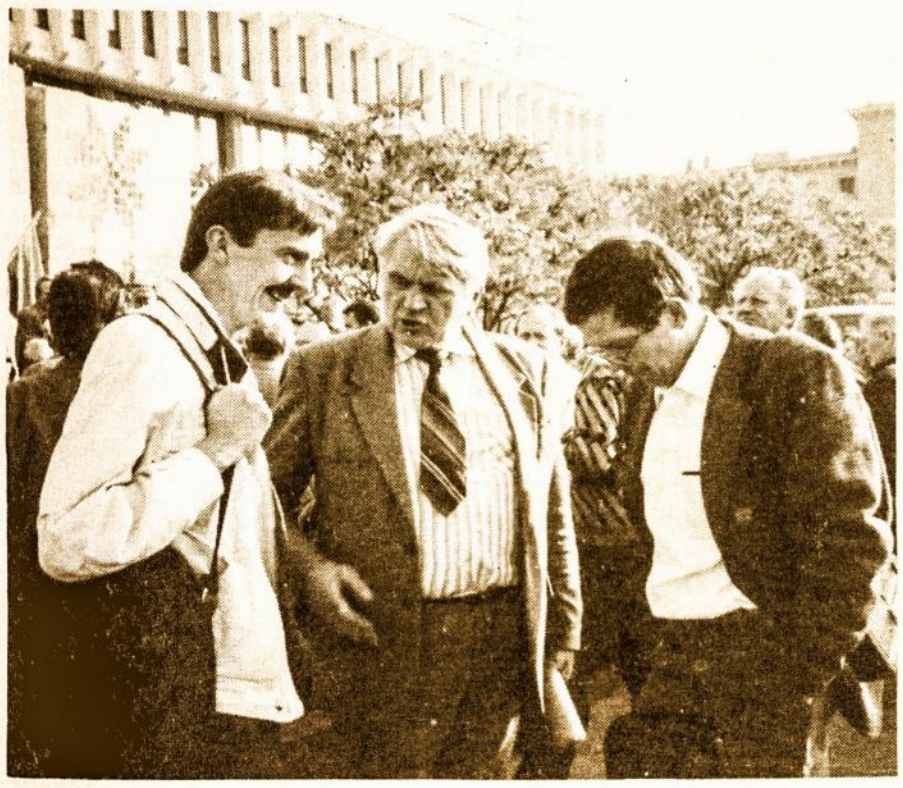

Spalio 16 d. prie AT rūmų Vilniuje įvyko demonstracija. Nuotraukoje: LLL lyderis A. Terleckas kalbasi su spaudos ir radijo atstovais.

GRAŽI DOVANA KIEKVIENAM!

„Europos Lietuvio" 1992 m. sieninis kasdien nuplėšiamas kalendorius yra graži dovana bet kur gyvenančiam lietuviui.

Prie kartoninės plokštės prisegtuose 345 lapeliuose prirašyti tūkstančiai lietuviškų žodžių apie mokslą, literatūrą, lituanistiką ir šiaip įdomumus sudaro malonų pasiskaitymą.

Ryškiais skaičiais sužymėtos dienos yra aiškios jaunam ir neklaidingos senesniam. Nepamirštos lietuviškos tautinės ir religinės šventės ir šventųjų bei tautiniai vardai.

Užsisakykite kalendorių dabar, kad galėtume jį Jums pasiųsti laiku, prieš Kalėdas.

Sieninio kalendoriaus kaina £7.50 su persiuntimu. Nidos Knygų Klubo nariaims ir „Europos Lietuvio" skaitytojams papigintai — £6.50. Užsisakyti galima: „EL" Administracija, 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.

1992 m. sieninį kalendorių redagavo Natalija Gedvilaitė, atspausdintas Vilniuje.

APSILANKĖ V. LANDSBERGIS

1991 m. spalio 8 d. į MLS klubą atvyko Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis. Su juo atvyko ir kiti aukšti valdžios pareigūnai bei mums gerai pažįstama Laima Andrikienė.

Spalio 7 d. svečiai iš Londono lėktuvu atskrido į Mančesterio aerodromą, iš kur nuvyko į Blakpulyje vykstančią konservatorių partijos konferenciją. Sutikti pirmininką ir palydovus į aerosuostą nuvyko klubo pirmininkas A. Podvoiskis bei grupė tautiečių. V. Landsbergį pasitikome su Lietuvos vėliava ir gėlėmis, kurias įteikė tautiniais rūbais apsirengusi Bronė Kupstienė, o taip pat Natalija ir Pranciška Bernatavičiūtės. Buvo trumpai pasišnekučiuota, daug fotografuojama ir filmuojama. Atsisveikinome su viltimi susitikti rytojaus dieną MLS klube.

Spalio 8 d. vakare į MLS klubą susirinko daug žmonių, norinčių sutikti ir pamatyti Lietuvos AT pirmininką Vytautą Landsbergį bei svečius. Tą dieną klube buvo apie 150 žmonių — ne tik iš Mančesterio, bet ir aplinkinių kolonijų, Ročdalės, Bradfordo, Škotijos ir kitų miestų. Taip pat atvyko ir DBLS pirmininkas Eimutis Šova.

Po dešimtos vakaro Lietuvos AT pirmininką V. Landsbergį ir svečius prie klubo durų sutiko klubo pirmininkas ir valdybos nariai, tautiškais rūbais apsirengusi B. Kupstienė — su duona, druska ir vynu. Pirmininkas buvo palydėtas į salę, pilną laukiančių žmonių. Visi sutiko audringais plojimais. Deja, visi sutilpti negalėjo, todėl kitiems teko pabūti prie atvirų salės durų.

V. Landsbergis pasakė pusvalandžio trukmės kalbą, kurioje apibūdino komplikuotą padėtį Lietuvoje, bet išreiškė viltį, kad visi sunkumai bus nugalėti. H. Vaineikis pranešė, kad pirmininkas buvo apdovanotas 1991 m. IFF Laisvės premija. Visi tris kartus suskandavo „Valio!". Kalbą įrašė J. Podvoiskis, nufilmavo bradfordiškis P. Pugevičius, buvo padaryta daug nuotraukų.

Priėmimo ir vaišių kambaryje garbingą svečią ir palydovus pasveikino klubo pirmininkas ark. A. Podvoiskis. Pirmas tostas buvo pakeltas už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, antras — už AT pirmininką ir svečius iš Lietuvos. Vėliau išsiaiškinta daug rūpimų klausimų. Kalbėjo DBLS pirmininkas E. Šova, DBLS Škotijos ir klubo pirmininkas J. Bliūdžius, kuris pirmininkui įteikė klubo dovaną — didelį škotiško viskio butelį. Sveikinimo žodžius pasakė ir atvykę anglai.

Vaišėms dar neįpusėjus, prasivėrė kambario durys ir pasipylė fotoaparatų blykčiojimai, vėliau pradėjo filmuoti. Nusifotografuoti su AT pirmininku ypač norėjo moterys. Po pusantros valandos V. Landsbergis ir svečiai, padėkoję už nuoširdų priėmimą ir vaišes, išvyko į Prestoną nakvynei, o kitą dieną išskrido į Lietuvą. Prieš tai pirmininkas pasirašė klubo svečių knygoje. Šeimininkės B. Kupstienė, A. Duobienė ir M. Bernatavičienė buvo paruošusios puikius užkandžius, kurių visiems užteko.

Šiuo pirmininko V. Landsbergio apsilankymu esame labai pagerbti ir tuo didžiuojamės. Už tai mes esame dėkingi.

A. Podvoiskis

VOKIETIJOJE

LIETUVA IR BALTIJA NAUJOJE EUROPOJE

Rugsėjo 18 d., trečiadienį, Bavarijos miesto Eichstätto gyventojai rinkosi į Senąjį Teatrą, į Liaudies universiteto vakarą, kurio tema buvo „Lietuva, Baltija ir naujoji Europa".

Šią diskusiją sumanė ir ją organizavo Eichstätto katalikiškojo universiteto lyginamosios ir anglų kalbotyros profesorius Alfredas Bammesbergeris. Kuo artimiau pažįstu šį gerai pasauliui žinomą kalbotyros mokslininką, tuo labiau stebiuosi ir žaviuosi jo sumanymais ir sugebėjimu padėti Lietuvai ir jos žmonėms. Tai jis rašė laiškus kanclėriui Kohl, ragindamas federacinę vyriausybę greičiau pripažinti Lietuvą, įtikinėjo Bavarijos švietimo ministeriją steigti baltistikos katedrą, daug rašė ir rašo laikraščiuose Lietuvos tema. Aš irgi už savo kūrybinę viešnagę Eichstätte turiu būti dėkingas profesoriui Bammesbergeriui.

Diskusija buvo labai vykusiai sumanyta kaip trumpų paskaitėlių ir pašnekesių ciklas. Pirmoji buvo paties profesoriaus Bammesbergerio publicistinė-filosofinė paskaitėlė „Landsbergis ir Jelcinas". Tai trumpa pučo ir po jo sekusių įvykių Rusijoje ir Baltijos šalyse kronika, apmąstymai apie šiuos įvykius ir apie tai, kuo buvo svarbus Jelcinui ir demokratinei Rusijai Vytauto Landsbergio ir Lietuvos pavyzdys, ir kokia tai pamoka pasauliui.

Susirinkimui oficialumo suteikė Eichstätto burmistro Sebastiano Hermanno dalyvavimas ir kalba. O kalbėjo jis apie senąją ir naująją Vokietijos ir Baltijos šalių istoriją, apie Hitlerio-Stalino pakto pasekmes Baltijos šalims, apie vokiečių jausmus baltams po karo ir dabar, apie norą plačiai bendradarbiauti.

Paskui sekė trumpa profesoriaus Bammesbergerio interliudija — pasakojimas apie save ir domėjimosi lietuvių kalba ir Lietuva pradžią, siekiančią studijų Miuncheno universitete laikus (profesorius Bammesbergeris studijavo Miunchene, Oksforde ir Amerikos Yale universitete). Paminėjo jis ir savo seną pažintį ir draugystę su vakare dalyvaujančiu dr. Kajetonu Čeginsku, kai pastarasis dirbo Švedijos Upsalos universiteto bibliotekoje.

Dr. Kajetonas Čeginskas, atvykęs į vakarą iš Miuncheno, Laisvosios Europos radijo, kalbėjo apie lietuvius karo pabėgėlius Eichstätte, kurių tarpe ir jis pats buvo. Pokario lietuviai Eichstätte — atskira svarbi lietuvių emigracijos, o kartu ir visos Lietuvos istorijos tema. Lietuviai, beveik tūkstantis žmonių, spietėsi Rebdorfe, kuris nuo Eichstätto yra nutolęs vos 3 km. į Niurnbergo pusę ir iš tikro yra Eichstätto dalis. Ten jie turėjo savo gimnaziją, kurią per keturias laidas baigė 122 abiturientai. Galima paminėti tokias čia buvusių lietuvių pavardes kaip Vytautas Žemkalnis-Landsbergis, dirbęs Eichstätto lietuvių gimnazijoje mokytoju, Jonas Mekas, Algirdas Avižienis. O Eichstätto kunigų seminarija priglaudė lietuvius klierikus. 1944-1950 metais Eichstätte studijavo 132 lietuviai klierikai.

Ebba Čeginskienė, estė, kalbėjo apie estų tautos ir valstybės problemas.

Aš irgi papasakojau vokiečiams apie Lietuvą, apie sunkų, bet anaiptol ne neįmanomą grįžimą į Europą ir pasaulį. Svarbu, kad pasaulio šalys priimtų mus kaip naujus ir vertus partnerius, kurie sugeba savarankiškai tvarkyti savo politikos, ekonomikos, žemės ūkio, prekybos, mokslo reikalus, pasimokydami, bet taip, kad už tą pagalbą greitai galėtų atsilyginti.

Gale pasipylė patys įvairiausi klausimai. Prisipažinsiu, kiek sumišau, kai manęs paklausė, ar Rusija gali tapti Europos bendrijos nare. Pirmiausia pagalvojau: štai jau lietuviai turi pasakyti, ar leisti Rusiją į naująją Europą, ar ne. Atsakiau, kad Jelcino ir demokratų Rusija tikrai gali rasti vietą naujojoje Europoje, bėda tik, kad ji šiandien toli nusitęsusi Azijoje.

Dabar aš galvoju: ar net tokie kuklūs renginiai neliudija, kad mes jau Europoje. Neatsitiktinai vienas iš dalyvių pasiūlė pakoreguoti diskusijų temą: ne „Lietuva, Baltija ir naujoji Europa", bet: „Lietuva ir Baltija naujojoje Europoje".

Prof. Albertas Steponavičius

ITALIJOJE

ŠV. TĖVAS SVEIKINA LIETUVIUS MALDININKUS

Rugsėjo 25 d. bendrojoje audiencijoje dalyvavo ir būrelis maldininkų iš Lietuvos. Šv. Tėvas juos pristatė audiencijoje dalyvaujantiems kitų kraštų maldininkams ir lietuviškai pasveikino: „Nuoširdžiai jus sveikinu ir laiminu jūsų laisvą ir nepriklausomą tėvynę".

DANTĖS ALIGHIERI DRAUGIJA

Gal nedaug kas žino, kad Lietuvoje jau kurį laiką veikia Dantės Alighieri draugija, kurios tikslas, kaip skelbia pirmasis draugijos statuto straipsnis, — globoti ir skleisti italų kalbą bei kultūrą pasaulyje. Draugijos centras yra Romoje, o Lietuvos skyriaus būstinė — Kaune. Dantės Alighieri skyriaus pirmininku Lietuvoje yra Arūnas Pakula. Dantės Alighieri draugiją lėšomis ir kitaip remia Italijos vyriausybė. Tai nukreipiama italų kalbos bei kultūros propagavimui visame pasaulyje. Draugija įsikūrė prieš 102 metus. Dabar jos skyriai veikia daugelyje pasaulio kraštų. Kauno komitetas oficialiai veikia nuo š.m. birželio mėnesio. Per trumpą savo veiklos laikotarpį komitetas suorganizavo italų kultūros dienas, pradėjo mokyti italų kalbos. Dabar jau pradeda gauti konkrečią paramą iš Italijos — po to, kai pavasarį ten lankėsi Arūnas Pakula. Komitetą Kaune iš Italijos pasiekia siuntos su knygomis bei vadovėliais, audiokasetėmis, žodynais užsieniečiams, skaitiniais. Gaunama ir turistinės literatūros. Draugijos centras Romoje žada į Lietuvą atsiųsti iki šimto tomų biblioteką, naujos videomedžiagos. Draugijos vadovybės pagrindinis pageidavimas — kad būtų mokoma italų kalbos. Po dviejų metų atvyks komisija, kuri įvertins, kaip Kauno komitetui sekasi: jei liks patenkinta, pasakė Arūnas Pakula, padės komiteto veiklą dar labiau išplėsti. Šiuo metu Dantės Alighieri komiteto Kaune parinkti trys dėstytojai duoda italų kalbos pamokas maždaug keturiasdešimčiai asmenų.

Europos LIETUVIS

EUROPE'S LITHUANIAN — Lithuanian Weekly

REGISTERED AS A NEWSPAPER AT THE POST OFFICE

Printed and published by Lithuanian Association in Gt. Britain and Lithuanian House Ltd., 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT, England.

Tel.: 071-727 2470 Fax: 071-221 6164

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė Londone.

Prenumeratos kaina metams: Didžiojoje Britanijoje — 20 svarų; Vokietijoje — 77 DM. Visur kitur — 25 sv. (oro paštu).

Vienoje skilty įdėto skelbimo kaina 10 sv. už 25 mm. Didesni skelbimai atitinkamai brangiau. Už laikraštyje kieno nors spausdinamų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

Redaguoja redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Vladas Dargis.

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne redakcijos ir leidėjo nuomonę.

Lietuvių Kronika

KADA-KAS-KUR?

Spalio 26 d. — DBLS Tarybos suvažiavimas Wolverhamptone.

Lapkričio 2 d. — LSS Europos Rajono Vadijos posėdis Mančesteryje.

Lapkričio 22-24 d. — Vokietijos LB darbuotojų suvažiavimas Romuvoje, Hüttenfelde.

AUKA SPAUDAI

A. Vigelskis — 4.00 sv.

Už auką nuoširdžiai dėkojame

LONDONE

VAIKŲ FONDAS

Fondo vadovybė iš Lietuvos gavo šias padėkas: Jonavos centrinės ligoninės vyr. gydytojas B. Žemelis rašo: „Pranešame Jums, kad Jūsų siuntinys mus pasiekė. Asmeniškai ir vaikų ligų skyriaus personalo vardu reiškiu padėką Jums ir visiems, kas vykdė, dalyvavo ar prisidėjo prie šio kilnaus humanistinio darbo."

Jonavos moterų sambūrio „Caritas" atstovai rašo, kad jie gavo vaikų batų siuntinį, ir nuoširdžiai dėkoja D. Britanijos lietuviams bei anglams, kurie globoja vargstančius vaikučius.

British-Lithuanian Relief Fund For Children In Lithuania įteisintas kaip labdaros fondas. Jis nori pasirinkti savo obalsį. Fondo vadovybės pasiūlymas: „Vaikai — mūsų meilė ir rūpestis" (Children are our love and care). Fondo vadovybė kviečia siūlyti savo variantus. Pasiūlymus siųsti: British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania, 21 The Oval, London E2 9DT.

FUTBOLAS

Dickie Davis taurės turnyre žaidė Lithuania Victoria „A" ir Crown Manor (3:1). Trečiojoje divizijoje susitiko Arundel Arms ir Lithuania Victoria „B" (3:0).

PAMALDOS

Nottinghame — spalio 27 d., 11.15 val., Židinyje.

Coventryje — spalio 27 d., 14 val., Šv. Elžbietoje.

Leamington Spa — spalio 27 d., 16.30 val., Šv. Petre.

Manchesteryje — spalio 27 d., 12.30 val.

Nottinghame — lapkričio 1 d. ir 2 d., 19 val., Židinyje.

Nottinghame — lapkričio 3 d., 11.15 val., Židinyje, nuo kurio 12.15 val. autobusu ir kitaip vyksime melstis į lietuvių kapines.

Bradforde — lapkričio 3 d., 12.30 val.

Eccles — lapkričio 10 d., 12.15 val.

MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMAS

Lapkričio 3 d., sekmadienį, 14 val. lankysime savo Londono parapijos mirusiuosius švento Patriko kapinėse Langthorne Road, London E 11. Šiose kapinėse palaidota daugiausia Londono lietuvių. Visi susirenkame prie kapinių koplyčios, nuo kur bendroje eisenoje nuvyksime iki lietuviško skyriaus, kur ant kapų uždegsime žvakutes. Į kapines galima nuvažiuoti metro Central line, išlipant Leyton stotyje, arba 58-69 autobusais.

LABDAROS MUGĖ

1991 metų lapkričio 30 d., šeštadienį, Latvių namuose (72 Queensborough Terrace, London W2) įvyks jungtinė latvių labdaros organizacijų ir British-Lithuanian Relief Fund for Children in Lithuania kalėdinė mugė.

Vaikų fondo valdyba prašo visus D. Britanijos lietuvius prisidėti prie lietuviškosios mugės dalies organizavimo, atsiunčiant naujus daiktus (tautines juostas ir suvenyrus) loterijai ir pardavimui. Aukas mugei galima įteikti kiekvieną sekmadienį po pamaldų parapijos menėje, arba paštu: 21 The Oval, London E2 9DT.

Labiausiai paremsite mugę, joje apsilankydami!

MANCHESTERYJE

IŠVYKO Į AUSTRALIJĄ

Spalio 21 d. Birutė Podvoiskytė-Greenhalgh (38 metai) su savo vyru Normanu (38 metai) ir devynerių metų sūnumi Pilypu (Philip) išsikėlė gyventi į Perth Vakarinėje Australijoje. Jos vyras tikisi ten geresnio gyvenimo, ypač sūnui.

Išleistuvės įvyko spalio 13 d. Montono viešbutyje, po kanauninko V. Kamaičio lietuviškų pamaldų Eccles St. Mary bažnyčioje. Jose dalyvavo šeimos nariai ir kan. V. Kamaitis — iš viso 15 asmenų. Vėliau išleistuvės tęsėsi Birutės motinos name. Su vyro giminėmis atsisveikinta atskirai.

Birutė Mančesteryje lankė lituanistinę sekmadienio mokyklą, priklausė DBLS Mančesterio jaunimo skyriui ir DBLSJ Sąjungai, dainavo ir šoko tautinius šokius, moka keletą užsienio kalbų, keletą metų dirbo vyriausia sekretore. Jos vyras baigė Salfordo technikumą ir buvo šaltkalviu, vėliau dar mokėsi ir įgijo aukštesnę kategoriją. Montone jie turėjo grąžų namą ir porą mašinų, sūnus lankė privačią mokyklą.

Birutei ir jos šeimai linkime gražaus ir sėkmingo gyvenimo tolimoje Australijoje.

A.P.

WOLVERHAMPTONE

DBLS TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Šių metų DBLS Tarybos bendras suvažiavimas įvyks 1991 m. spalio 26 d., šeštadienį, 13 val. Ukrainiečių klube, Merridale Street West, Wolverhampton. Po suvažiavimo dalyviams 18 val. bus suruošta vakarienė. Kviečiami visi Tarybai priklausančių organizacijų, vienetų ir DBLS skyrių atstovai.

Pagrindinė suvažiavimo tema: Didžiosios Britanijos lietuviškos visuomenės gyvenimas, Lietuvai atgavus nepriklausomybę — nauji tikslai, naujos perspektyvos. Norintys suvažiavimui pasiūlyti rezoliucijų projektus prašomi iš anksto pateikti projektų tekstus Tarybos pirmininkui: K. Baublys, 7 Somerfield Road, London N4 2JN. Tel.: 071 359 3141.

MANCHESTERYJE

VADIJOS POSĖDIS

LSS Europos Rajono Vadijos posėdis įvyks lapkričio 2 d., šeštadienį, 13 val. Manchesterio lietuvių klube, 121 Middleton Rd., Manchester 8.

Kviečiu visus skautininkus, skautininkes ir vadovus posėdyje dalyvauti. Norintieji klube pernakvoti atsiveža savo miegmaišius. Apie dalyvavimą prašau pranešti Rajono vadui ar vadeivoms. Asmeninių pakvietimų nesiųsime.

Iki pasimatymo posėdyje.

Budžiu!

Jaras Alkis, *Rajono Vadas*

DVEJOS IŠLEISTUVĖS

Spalio 11 d. MLS klube vicepirmininkas H. Vaineikis savo broliui Leonui bei jo žmonai Natalijai iš Maskvos ir valdybos narys J. Duoba savo seserėnui Jonui Duobai iš Šakių surengė bendras šaunias išleistuves. Dalyvavo daug žmonių. Šeimininkavo B. Kupstienė su padėjėjais.

Išleistuvių pobūvį atidarė ir pravedė klubo pirmininkas A. Podvoiskis, kuris sukalbėjo vaišių palaiminimo maldą ir paaiškino, kam šios išleistuvės surengtos, be to, padėkojo rengėjams, kad jie šias išleistuves surengė MLS klube, nes tai pagyvina klubo veiklą.

Vaišių metu žodį tarė H. Silius, H. Vaineikis, pasakydamas ir porą anekdotų, atsakė jo brolis Leonas ir svečias J. Duoba, kurie padėkojo už jiems surengtas gražias išleistuves bei malonų priėmimą. Abu svečiai klubo knygoje paliko prisiminimo įrašus. Išvykstantiems buvo įteiktos dovanos.

Išleistuvių vakaras praėjo visų linksmoje nuotaikoje. Visi padainavo, kiti ir pašoko.

A.P.

AUKOS

Vasario 16 gimnazijai aukojo: po 10 svarų — P. ir V. Virbickai, A. Jakimavičius, V. ir M. Bylai, C. Navickas, M. Auškalnis, A. Gudelis, J. ir O. Eidukai, E. ir M. Paliukoniai, F. Silienė, S. Sasnauskas, S. Jankaitis, R. Šovienė, S. Lauruvėnas, H. Vaineikis, A. Myliūnas, H. Silius, V. Chadauskas, J. Duoba, J. ir S. Keturakiai; po 3 svarus — V. Rudys, A. Podvoiskis; po 2 svarus — A. Bruzgys, K. Murauskas, A. Gramauskas, A. Vigelskas, J. Šablevičius, J. Bačinskas, A. Podvoiskienė.

Aukas rinko A. Podvoiskienė ir S. Keturakienė. Aukotojams ir rinkėjams nuoširdus ačiū!

AMBASADŲ KLAUSIMAS

Prancūzų žinių agentūra France Presse pakartotinai paskelbė žinią, kad Prancūzijos užsienio reikalų ministerija siūlanti bendras patalpas Pabaltijo valstybių ambasadoms Paryžiuje — trijų aukštų namą Monmartro bulvare. Agentūra rašo, kad Prancūzijos užsienio reikalų ministerija pakartojusi šį pasiūlymą po to, kai apeliacinis teismas Paryžiuje atmetęs trijų Pabaltijo kraštų vyriausybių reikalavimą, kad joms būtų sugrąžinti sovietų neteisėtai užimti Lietuvos ir Latvijos buvusių diplomatinių atstovybių Paryžiuje rūmai ir Estijai priklausantis žemės sklypas. Patikrinus prancūzų agentūros paskelbtą informaciją apie apeliacinio teismo sprendimą, paaiškėjo, kad ji neteisinga. Pagal gautą informaciją, apeliacinis teismas nėra atmetęs Pabaltijo valstybių reikalavimo, bet tiktai pranešęs, kad nėra kompetentingas spręsti Pabaltijo vyriausybių ieškinio dėl nuosavybių sugrąžinimo. Nuosavybių grąžinimo klausimas turįs būti sprendžiamas betarpiškai Pabaltijo valstybių derybose su Sovietų Sąjunga. Kiek tai liečia prancūzų užsienio ministerijos siūlymą parūpinti laikinas patalpas Pabaltijo kraštų ambasadoms, buvo patirta, kad siūlomos patalpos yra labai blogame stovyje, ilgą laiką nebuvo naudojamos, tad turėtų būti atliktas kapitalinis remontas, kuris turbūt kainuotų apie milijoną frankų, t.y. apie 180 tūkstančių JAV dolerių. Neatrodo, kad prancūzų vyriausybė sutiktų padengti Pabaltijo ambasadoms siūlomų namų restauravimo išlaidas.

VAT.R

NAUJI PINIGAI

Latvija paskelbė, kad nauji Latvijos pinigai, latai, bus spausdinami Vokietijoje. Į apyvartą latas turėtų būti paleistas antroje 1992 metų pusėje. Prieš naujos valiutos įvedimą turės būti sukurtas ekonominio stabilumo fondas. „Latvija supranta, kad jos valiutos įvedimas gali sustiprinti infliacijos procesą kitose respublikose, ir pasiruošusi su jomis aptarti šią problemą," — pareiškė Latvijos ministras pirmininkas I. Godmanis.

VAIKŲ TEISĖS

Ženevoje pirmą kartą susirinko Vaikų Teisių komitetas, kurio posėdžiai užsitęs iki lapkričio 18 d. Per tą laiką numatoma parengti vaikų teisių konvenciją, kurį įpareigotų ją pasirašysiančias valstybes kruopščiai laikytis dokumente skelbiamų principų vaikų teisėms apsaugoti. Konvencijai oficialiai pritarė 21 valstybė. Kai bus parengtas galutinis dokumento tekstas, jis bus pateiktas visų 166 Jungtinių Tautų Organizacijai priklausančių valstybių ratifikavimui.

IEŠKO

Jonas Urbonavičius ieško savo giminių iš Lietuvos. Jam rašyti: J. Urbonavičius, Linden Platz 8, 6301 Grossen-Linden, Kreis Giessen, Germany arba: I.K. Šmigelskis, Beethovenstr. 15, 6301 Henchelheim 1, Germany.

PASAULYJE

Europos kariuomenė

Vokietijos ir Prancūzijos glaudus bendradarbiavimas pastaruoju metu buvo kiek pašlijęs, dėl to nustebino jų pasiūlymas sukurti bendrą Europos kariuomenę, nepriklausomą nuo NATO ir JAV. Šitam žingsniui pasipriešino D. Britanija. Prancūzija nepriklauso NATO organizacijai ir nori išsivaduoti iš JAV įtakos. Prancūzijos prezidentas F. Mitterand ir Vokietijos kancleris H. Kohl priėmė bendrą deklaraciją Europos kariuomenės įkūrimo klausimu. Jei pasiūlymui bus pritarta, turės būti pakeista anksčiau priimta Romos sutartis.

Keičiasi britų Sandrauga

Britų Sandraugą sudaro 50 nepriklausomų valstybių visuose kontinentuose. Paskutinė prisijungė Namibija, kai atgavo nepriklausomybę nuo Pietų Afrikos. Šiais metais dvimetinė Sandraugos konferencija vyko Zimbabvėje, kurios prezidentas Robert Mugabe buvo konferencijos šeimininkas ir pirmininkas. Anksčiau pagrindiniu dienotvarkės klausimu būdavo sankcijos prieš Pietų Afrikos Respubliką, bet po pastarųjų reformų, jis nebeteko savo svarbos. Šiais metais D. Britanijos premjeras John Major iškėlė demokratijos ir žmoguas teisių problemą įvairiose Sandraugos šalyse. Numatoma pašalpos neturtingiems kraštams suteikimą susieti su demokratizavimo procesu.

Ar įvyks žydų-arabų konferencija?

Aštuntą kartą JAV valstybės sekretorius James Baker lankėsi arabų ir žydų kraštuose, norėdamas surengti tų kraštų konferenciją dar šio mėnesio gale ir ieškodamas kelių konfliktams išspręsti. Didžiausia problema yra palestiniečių atstovavimas: Izraelis nenori derėtis su PLO, nes ją laiko teroristine organizacija. Savo ruožtu, palestiniečiai mano, kad tik PLO galinti juos atstovauti. Kita sudėtinga problema — taikos garantijos už teritorijų atidavimą. Arabai reikalauja, kad Izraelis grąžintų 1967 metais užimtas teritorijas pagal Jungtinių Tautų rezoliuciją. Palestiniečiai siekia sukurti savo nepriklausomą valstybę.

Griežta pozicija

Industrinių Vakarų valstybių, taip vadinamos G7 — septynių grupės, atstovai susirinko Bangkoke, kur tarėsi su ten specialiai atvykusia SSSR delegacija, vadovaujama ekonomisto G. Javlinskio. Sovietai prašė daugiau paramos iš Vakarų. Bet G7 grupė yra susirūpinusi, ar sovietai grąžins skolą Vakarams. Sovietų Sąjunga G7 valstybėms yra skolinga 67 milijardus dolerių, todėl pastarosios valstybės yra susirūpinusios, kas tą skolą apmokės. Kol šis klausimas nebus išspręstas, G7 šalys nutarė daugiau pašalpų neteikti.

Nobelio Taikos premija

Šių metų Nobelio Taikos premija buvo paskirta Birmos disidentei Aung San Suu Kyi, kuri yra namų arešte nuo 1989 metų už jos pasipriešinimą karinei Birmos diktatūrai. Kandidatais į Nobelio premiją buvo ir Lietuvos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis bei Čekoslovakijos prezidentas Vaclovas Havelas. Bet kadangi praėjusiųjų metų premija buvo paskirta prezidentui M. Gorbačiovui, nuspręsta premiją suteikti asmeniui iš kito regiono.